

Rådgivarperspektiv: Strategier och utmaningar i ekologisk produktion

2026-03-17

Madeleine Wiström, Hushållningssällskapet

070-829 08 27, madeleine.wistrom@hushallningssallskapet.se

Hushållnings
sällskapet

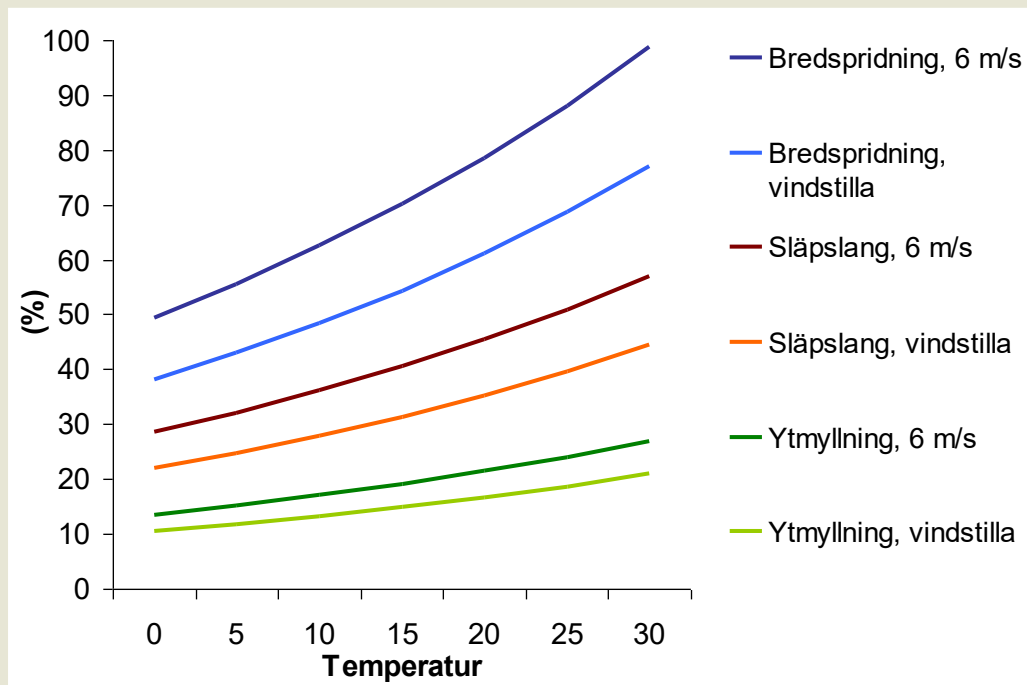

Gödslingsplan på ekologiska gårdar

- **Begränsat urval av växtnäring**
 - Vilka möjligheter finns och vad passar på gården?
- **Ekonomi i odlingen, näringen är dyr!**
 - Hur mycket ska man gödsla?
- **Ekosystemtjänster och kväve, hur nyttja på bästa sätt?**
 - Kvävefixerande grödor och växtföljd
- **Precisionsgödsling, svårt med organiska gödselmedel**
 - Hur ska man prioritera?
- **När löser kvävet ut?**
- **Vad kan lantbrukaren påverka?**

Fokus på det som går att påverka!

- Kunskap och framförhållning - planering!
- Minimera kväveförlusterna!

Ammoniakförlust, nötflyt, % av tillförd $\text{NH}_4\text{-N}$ (Källa: ALFAM 2002)

Nollruta efter pelletsmyllning i höstvet.
Nollrutan ger en bild av markens kväveleverans.
Kör gärna även en maxruta med dubbel gödsling bredvid.

Begränsat urval av växtnäring

- **Varje gård är unik!**
Vilka förutsättningar har just den här gården?
- **Prioritera!**
Var i växtföljden gör kvävet mest nytta?
- Vad är godkänt i ekologisk produktion?
Pellets, Hönsgödsel, Restprodukter t.ex. Lyckeby Grow och Vinass, Nötflyt, Suggflyt, Biogödsel

Hushållningssällskapet
EKO Rådgivarbrev 36
HIR Din lönsamhet – vårt mål
Kalmar-Kronoberg-Blekinge 2025-11-07

Gödselmedel inför 2026
Pelletspriserna har sjunkit ytterligare jämfört med förra året. Hönsgödsel är fortfarande ett prisvärt alternativ om man kan hantera fosforinnehållet. Beakta även behovet av kalium, svavel och magnesium vid val av gödselmedel.

Priset på pellets har gått ner
De största pelletsprodukterna Biofer/Agropellets 10-3-1 och Agropellets 8-3-5-3 har sjunkit med 20-40 öre jämfört med hösten 2024. Det motsvarar en minskad kostnad på cirka 4 kr per kilo kväve. Ekovix fortsätter att prissätta sin pellets utifrån en modell med poolpris där man betalar ett 4-contopris vid köp och slutpriset sätts sedan i december.

I tabell 1 presenteras ett urval av olika gödselmedel inför 2026 med växtnäringsinnehåll och kvävepris. Det lägsta kvävepriset i pellets återfinns i Agropellets/Biofer 10-3-1 och landar på 47 kronor per kilo totalkväve inklusive frakt och spridning (kombisidd till värsid).

Älvisgården 7-1-3 består till 85 % av ammoniumkväve och kan därmed bredspridas med god effekt. En giva på 40 kg 1/ha ger endast 9 kg P/ha och passar bra när fosforöverskottet är ett problem i växtföljden. Tyvärr fungerar inte pelletsen i Camelson eller Rapid, men med en Tempomaskin har det fungerat med givor på 300-400 kg/ha. Den enda tillgängliga pelletsprodukten utan fosfor är 115 men denna ligger även i år betydligt högre i pris. Den är endast intressant på gårdar som slagit i talet på fosforförsörjning och där grödan kan betala ett så pass högt kvävepris.

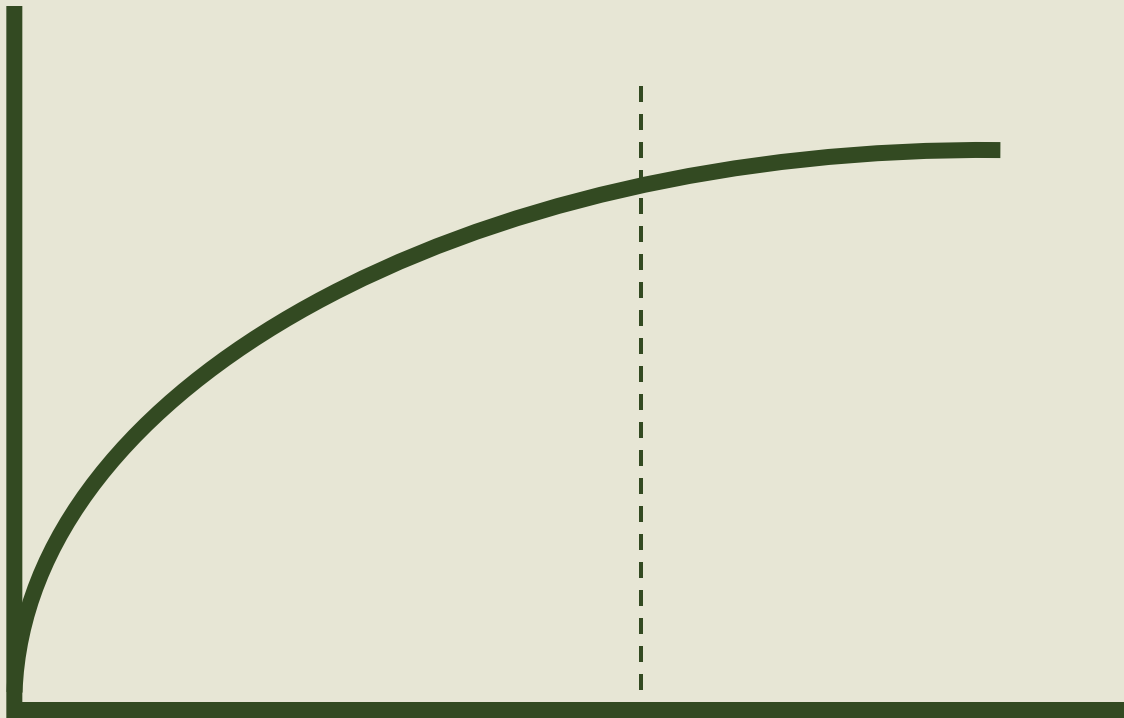
Tabell 1. Jämförelse av olika gödselprodukter på marknaden. Kvävepriserna är omräknade efter frakt och spridning och i sista kolumnen även efter uppskattad utnyttjandegrad i fält.

Produkt	Tot-N* (%)	Ammonium-N (%)	P (%)	K (%)	S (%)	Kr/kg tot-N och NPK-N efter frakt och spridning**	Utnyttjandegrad	Kr/kg växt-tillg. N
Biofer 10-3-1	10							
Biofer 115	14,5	2,6	1	0,5		47		
Biofer 9-3-4+2	8,8	0,3	0	2,2		80	0,80	59
Biofer 6-3-12+7	6,1	2,7	2,5	2,1		59	0,80	100
Agropellets 8-3-5-3	8,2	2,4	12	7,3		112	0,80	74
Agropellets 10-3-1	9,7	3,2	5,1	3,1		59	0,80	140
Yara Suna 9-3-1***	9	3,5	0,9	0,9		50	0,80	74
Älvisgården 7-1-3	7	2,7	3	1	1	51	0,80	63
Hönsgödsel KKB 10 (48 % ts)	2,6	0,54	0,6	1	0,3	57	0,80	71
Lyckeby Grow 1 ml	1,9	0,45	0,3	5	0,5	33	0,80	41
Lyckeby Grow 5 ml	1,9	0,45	0,3	5	0,5	37	0,80	46
Lyckeby Grow 10 ml	1,9	0,45	0,3	5	0,5	42	0,80	53
Nötflyt 5 km	0,36	0,18	0,06	0,36	0,02	62	0,70	54
Nötflyt 4 ml	0,31	0,217	0,08	0,17	0,04	32	0,80	88
Suggflyt 5 km	0,31	0,217	0,08	0,17	0,04	54	0,80	40
Suggflyt 4 ml	0,21	0,217	0,08	0,17	0,04	96	0,80	120
Röbrest Jordberga 1 ml	0,69	0,37	0,1	0,32	0,1	46	0,80	137
Röbrest Jordberga 5 ml	0,67	0,37	0,1	0,32	0,1			

*Ammoniumkväve för nötflyt, suggflyt och röbrest. **Medelpris för 2025, beställningsvaror hos Gullviks inför 2026.

Ekonomi i odlingen

Optimera kvävegivan!

Ekosystemtjänster

- Kvävefixering!
- Växtföljd!

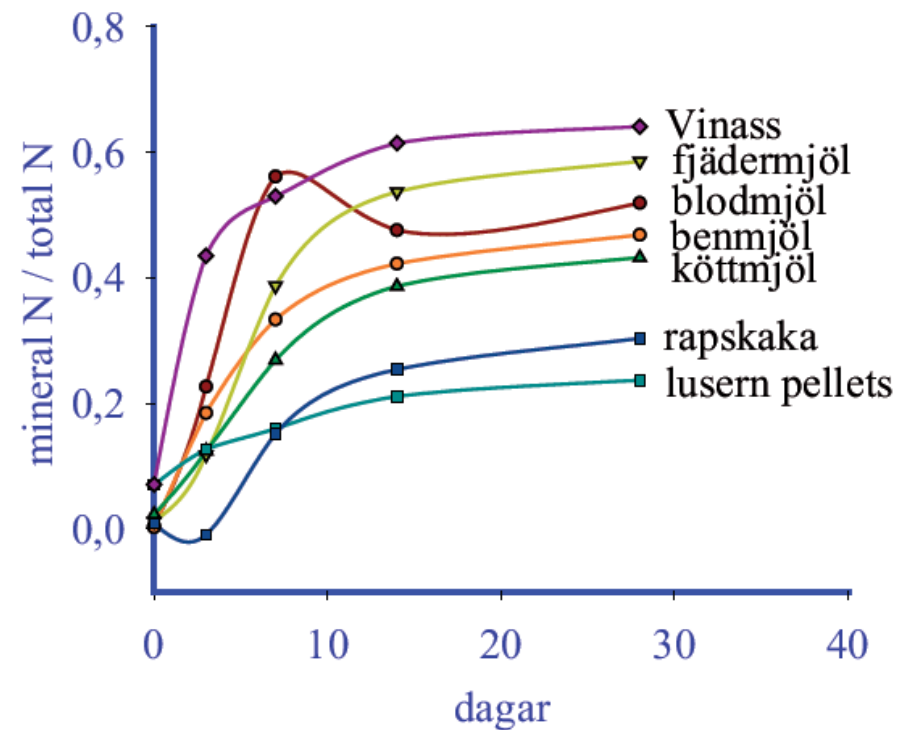
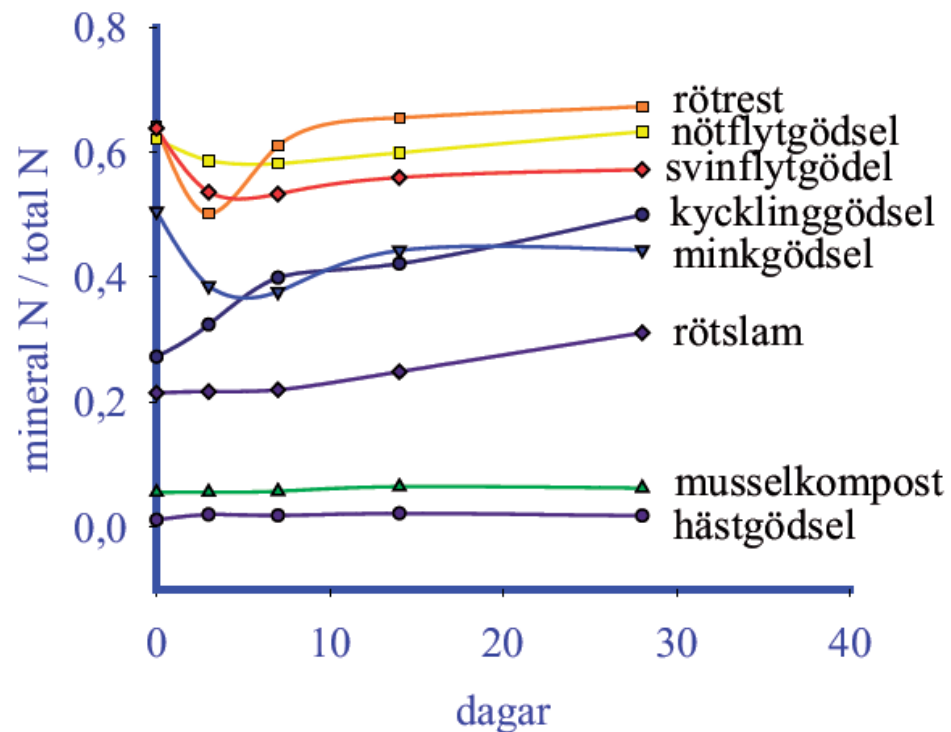
År	Gröda
1	Vall 1
2	Vall 2
3	Höstraps
4	Höstvete
5	Åkerböna
6	Havre med insådd

Rödklöver och lusern i en förstaårsvall.

När löser kvävet ut?

Mineralisering av organiska gödselmedel.

Exempel gödselplan

Gröda	Gödselmedel	Syfte
Havre med insådd	Fastgödsel/pellets	Ladda med P, K
Vall 1		
Vall 2	Flytgödsel/urin, vinass	Kalium, kväve
Höstraps	Djupströ/sirap, hönsgödsel - höst Biogödsel/myllad vinass - vår	Snabbt kväve, svavel
Höstvete	Biogödsel/flytgödsel, myllad vinass/pellets	Kväve
Åkerböna		
Korn	Myllad biogödsel/flytg., kombisådd pellets	Snabbt kväve

Tack för mig!

Hushållnings
sällskapet

KUNSKAP FÖR LANDETS FRAMTID